

REDAKCIÓSÉGI KIADÓ
KÖZVETLEN ÉS NYOMDA
Csepel-Kolozsvár, St. Barón
utca, (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
K. N. Sz. — 556

UJ KELET

ELJÓZTATÁSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	750
Félévre	380
Negyedévre	200
Egy hónapra	70
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej.	
Bukarestben	3.50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	25 ct
Egy szám	1.50 ct

ZIENDE- POLITIKAI HETILAP

1924 június 3 Kedd

Csepel-Kolozsvár * VII. évfolyam * 123. szám

5084. Szíván 1

Seipel, a prelátus-kancellár

Seipel prelátus, Ausztria kancellárja — mikor e sorokat írjuk — a halállal vivja nehéz harcát a wieneni szenatóriumban. Seipel kancellárt egy politikai merénylet golyója tette le. Ez a merénylet is éppolyan mint a többi. A politikai vakokhoz tartozik ez is, azok közé, akik fegyvert, tört és a mérget politikai eszközök közé sorozzák be. Elvakult és fanatikus, aki kegyetlen mérleget csinált magában a gyilkos tett és annak várt politikai eredménye között. És a gyilkos tett akarása győzött.

De a merénylet remélhetőleg életbenmaradó áldozata nem volt olyan, mint a többi. Nem azok közül való, akiket feldühödött szenvedélyek fanatikusai szoktak leteríteni. Nem azok közül való, kik tetteikkel, a hatalommal való visszaéléssel szokták a maguk vesztére és a nép kárára a merénylet szándékait előkészíteni. Még azok közé sem tartozik, akiket a születés tradíciója révén ítélnének az anarchisták maguk szákmányául.

Seipel kancellár pap volt, pápai prelátus, aki a szocialista Renner után került az osztrák kancellári székbe. A keresztényszocialisták vezére volt, egy olyan irányzat exponense, amely a békés és szelíd humorú Bécsben a maga felelőtlenségeivel nem egy áldozatot szedett a békés járókelők sorából. És mégis Seipel kancellár felülmaradt az utcai harcokon, nem ért hozzá el e harcok szennyje, még ha a legélesebb parlamenti harcok középpontjába is került. Mert Seipel világtörténelmi küldetését teljesített a kicsiny Ausztriában. Ő hajtott végre az Abba-ut, a leszerelést és ezáltal az ő kancellársága alatt folyt le Ausztria gazdasági életének az a szanalása, mely állandó, biztos valutához, fejlett iparhoz, élénk kereskedelemhez és talán a hadviselő államok között a legteljesebben — újra a békés időkhez vezetett.

Kétségtelen, hogy Seipel sok támadásnak volt kitéve, különösen azért, mert azokat a reformokat, amelyek Ausztriát a világ egyik legelső szociális berendezkedésű államává tették, folytatni nem tudta. Bécs és Ausztria az egész világ számára példát adott, hogy a legnehezebb időkben, a legsúlyosabb válságok közepette miképpen tudja okos politikával a közjóléti intézményeknek egész rendszerét kiépíteni. Pédát adott az egész világ számára, hogy a nép érdekének erős felismerésével még a legnehezebb viszonyok között is lehet, sőt kell is, jobbra, könnyebbé tenni a szenvedő, a robotoló néposztályok életét. Ezeknek megvalósítása volt a Renner kancellár érdeme. Ezeket az érdemeket elismerte Ausztria minden pártja, mint ahogyan a szociáldemokraták is teljes elismeréssel, ha nem is kritika nélkül, vették Seipel kancellár nehéz szanaló akcióját. Ha Seipel nem is tudta folytatni elődje pompásan megkezdett munkáját, de ehelyett elvégzett egy más nagy missziót: valóban visszavezette Ausztriát a békéhez.

Ebbe a haramóniába süvitett most bele az a golyó, amely ezt az okosszavú és nemes tapintatú prelátus-kancellárt érte. Betegágyánál mely meghatottsággal áll Ausztria közvéleménye és azok között, akik teljes részvétellel vannak sorsa iránt, nem utolsó helyen állanak politikai ellenfelei is. A merénylet megtörtént. Nincs, ki el ne itélné, nincs Ausztria politikuskai között egyetlen egy olyan alacsonyérzésű sem, ki e fanatikus tettet hasznos deus ex machinának tekintené. Fanatikusok, jó és rossz ügyeknek merénylet mindig akadnak. Hiszen akadt Seipel kancellárral szemben is, ki mindig becsületes és derék szívű ellenfél volt. Merényletök akadnak, de abban a részvétben, amely az egész világon Seipelt körülveszi, tudatosan és iránytmutatóan bontakozik ki, hogy ha a merénylet nem is változnak, de megváltoznak — az áldozatok.

Revolvermerénylet Ausztria kancellárja ellen

Seipel állapota súlyos, de nem életveszélyes. Meg akarták lincselni a merénylet. Egy züllött munkás követte el a merényletet. Nemzetközi bünszövetkezetet sejtene a gyilkossági kísérlet mögött

(Bécs, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Otto Seipel dr. osztrák kancellár ellen merényletet követtek el. Mikor vasárnap este a kancellár Wiener-Neustadtból a bécsi déli pályaudvarra érkezett, egy ismeretlen utas, aki ugyanazon a vonaton érkezett, közvetlen közelről revolverrel rálőtt. A lövés talált és a kancellár összeesett. A vasuti alkalmazottak azonnal hozzáróhantak és a rendőri őrszobába szállították. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy tüdőlövést kapott, sebestülése súlyos, de nem halálos. A kancellárt, aki öntudatát nem veszítette el, azonnal a wieneni kórházba szállították, ahol megoperálták. Bár a műtét sikerült,

Seipel állapota veszélyes,

mert a kancellár régi cukorbetegségben szenved. A merénylet, aki Javorik Károly 35 éves koppenstáini illetőségű szövömunkás, a pályaudvaron levő tömeg meg akarta lincselni, de a rendőrök kiszabadították és elfogták. Ugy látzik azonban, hogy a nagy zürzavarban nem vették el a fegyvert, mert mialatt az inspekción szobába kísérték, Javorik kétszer magára lőtt és összeesett. Súlyos sebestülésével

a merénylet is kórházba kellett vinni.

Javorik eleinte minden felvilágosítást megtagadott, de később kijelentette, hogy vallani fog, ha Sankt Pöltenből felhozzák az édesanyját. Miután ezt megígérték neki, előadta, hogy a merénylet a Déli Vasut egyik munkása bérelte fel, akinek nevét azonban nem árulta el. A merényletnél, akinek állapota nem életveszélyes, megmozgatásakor

a revolveren kívül élesre fent hegyes tört találtak.

Éjjel egy óraker kiadott jelentés szerint Eiselsberg tanár, aki operáció közben érkezett meg Seipelhez, kijelentette, minden remény megvan arra, hogy a kancellár életben marad. A lövedékeket eltávolították a testéből és a kancellár teljesen eszméletnél van. Az általános állapot változatlanul kielégítő. A beteg pulzusa percenként 100, a respiráció 28 és fájdalmi nincsenek. A bulletint Eiselsberg, Schnitzler, Singer, Sternberg és Steiger professzorok írták alá.

A merénylet után este rendkívüli minisztertanács ült össze,

mely a kancellár elleni merénylet folytán beállott helyzetet mérlegelte. A minisztertanács határozatából Seipel helyettese mátl kezdve dr. Frank alkancellár. A kancellár elleni merényletről a külügyminisztériumban a következő információt adta:

Seipel vonata este hét óraker futott be a Déli Vasut pályaudvarára. Amikor a kancellár kilépett a szalonkocsijából és meghallgatta Deman rendőrfőtanácsos jelentését, eközben dördültek el a lövések. A kancellár, aki

nem vette észre, hogy megsebesült,

résztevéően fordult a rendőrfőtanácsoshoz és megnyugtatta, hogy nem történt baja, majd amikor látta, hogy a tömeg megrohanta a merénylet, megparancsolta Deman rendőrfőtanácsosnak, gondoskodják róla, hogy a merénylet ne bántás.

A kancellár ezután néhány lépést tett, amikor tántorogni kezdett, majd végigvágódott a kövezeten. A közelálló odarohantak és megdöbbenve látták, hogy Seipel inge alól ömlik a vér. Azonnal a wieneni kórházba szállították, ahol már várta dr. Seitz polgármester, Zim-

mermann népszövetségi főbiztos és a kormány néhány tagja. A merénylet után a Déli Vasut különböző pártállású munkásai összeverekedtek a pályaudvaron. A verekedést, amelybe az utasok is bekegyedtek, a rendőrség kardlapozással verte szét.

Reggel félnyolcekor jelentik a wieneni kórházból, hogy jól eltöltött éjszaka után Seipel kancellár közérzete kielégítő. Az érverés 96, a lélegzés 25, a hőmérséklet 36,7, a jobb tüdőszárny alatt nem gyarapodott a vérömlés, a belővési nyílásból már csak kevés vér szívárog, ami igen csekély vérköpést idéz elő. A betegnek teljes nyugalomra van szüksége, de műtéti beavatkozásra nincsen ok.

Az ideérkezett párisi lapok egyértelműen elítélik a merényletet és utálnak azokra a nagy szolgálatokra, melyeket Seipel kancellár tett az osztrák köztársaság szanalása érdekében.

Budapesti jelentés szerint a magyar közvéleményt és a hivatalos köröket is mélysegen megdöbbenette a merénylet híre, aminek kifejezést fognak adni. A budapesti „Uj Nemzedék” azt írja, hogy amikor a Horthy kormányzó ellen készített merénylettervet a rendőrség leleplezte, Hetényi főkapitányhelyettes a nyomozás során megállapította, hogy a merényletet nemzetközi társaság dolgozta ki. Ennek a társaságnak az volt a programja, hogy

az angol királyt, Millerandot, Seipelt, Horthyt és Bethlent megölje.

Hetényi annakidején értesítette is az illetékes rendőrségeket és Bécsből akkor azt választották, hogy ott a viszonyok teljesen konzolidáltak és merénylettől nem kell tartani.

A rendőrség magtálalta a merényletnek anyjához intézett levelét, amelyben bevallja, hogy a gyárban, amelyben dolgozott, sikkasztott. Ezért elhatározta, hogy öngyilkos lesz, de előbb megöli Seipelt, mert szerinte a kancellár bünsős abban, hogy a munkások nyomorognak.

Javorek a kórházban éhségstrájkot kezdtek.

Sokat emlegeti édesanyját és ugylátszik megbánta cselekedetét.

A merénylet után kampóskeresztes diákok tüntetést rendeztek a Praterstrassen. A tüntetők több kávéháza behatoltak és a zsidóknak nézett vendégeket gummibotokkal megverték.

Zimmermann főbiztos, aki az első között látogatta meg Seipelt, a kórház előcsarnokában tartózkodó újságíróknak kijelentette, hogy a tragikus esemény mélyen megrendítette. Szerencsétlenségnek tartja, hogy Seipel éppen most kényyszerült térlenségre, amikor Genfben megkezdődik a népszövetség ülészaka, melyen az Ausztria szanalása körül támadt eltérő nézetekeket fogja a népszövetség elbíralni.

Az albán felkelés

Szkutari, június 2. A tiranai nemzetgyűlés képviselőinek fele ideiglenesen megalakította az albán kormányt. A felkelés tovább terjed. A nacionalistáknak haterer, a kormánynak háromezer főnyi csapatai vannak. Attól félnek, hogy a felkelést Görögország fel fogja használni Epirus megszállására.

Kritikus az angol-orosz konferencia sorsa

London, június 2. Rakovszky népbiztos ideérkezett és kijelentette az „Observer” tudósítójának, hogy az angol-szovjet konferencia kritikus fázisba jutott. Helytelenítette, hogy az orosz adósságokat jogi vita tárgyává tették.

szörpök

ÁR

25.

zerek

ébe

gnél

szénsavas, fényfürdők.

394

Grosszám: 2-86

„Bíró ur, ha Istent ismer, itéljen el két évre...”

Both Mihály, az élet hajótöröttje megkapja a kívánságát

(Cluj-Kolozsvár, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az élet hintája a hátára vette Both Jánost és kezdetben szépen, szabályosan ringatta két falusi fehér házacska között, aztán merész, de nem szokatlan lendülettel egy kolozsvári bérházig hintáztatta el, akkorára már feleséget és apró gyermeküket is adott melléje, aztán egy nagyot hajított rajta, véras, sáros lövészárok között hintáztatta évekig. És mikor vége lett az öldöklésnek, egyre mélyebbre zuhant a hinta, le egészen a korcsmák és szemétdombok szemétféjéig, míg egy irgalmas éjszakan egyenesen a rendőrök kezeiféle pottyant Both János...

...És most itt áll a bírák között, toprongyosan, alkoholtól kővére duzzadt arcát háromhetes sörte verte ki sötétre, véres-vörös zavaros szeméből könnyek peregnének, amíg elmondja életének szomorúan cikk-cakkos útját.

Néhány héttel ezelőtt valamelyik éjszaka csavargáson kapták rajta, úgy került a járásbíró elé, ahol nem is tagadja, hogy semmi foglalkozása sincs és céltalanul csavargó a világban.

— Valamikor régen, amikor még fiatal ember voltam, vagy tizenhét, vagy tizenkilenc évvel ezelőtt, tanító voltam Bácon. Akkor még nem hittem, hogy valamikor idekerülhetek...

— Szépen, csendesen éledegéltem, igaz, hogy szegényen. Asz után megnősültem és a gyerekek jöttek, egyik a másik után, már nehezebben éltünk. Keservesen küzdöttünk, mert kevés volt a fizetés. Nekem jegyzői képesítésem is volt, sikerült is egy szomszédos falucskában megkapni a jegyzői állást. Akkor már nyugodtabban éltünk, ha nem is voltunk gazdagok.

— A gyerekek felnöttek, már iskolások voltak. Azért addig túlkedtem, gyürköttem a sorssal, amíg felverekedtem magam Kolozsvárig. A Szent Mihály-templomban karmester lettem, hogy a gyerekek iskolába járassanak.

— Aztán el kellett menni katonának. Négy keserves év alatt nagyon rázóktam a rumra. Mi történt az alatt itthon a családommal, ma sem tudom, csak amikor hazajöttem, szál fogadott az aszony és a sógorom, hogy nem akarnak rólam tudni semmit. Sirva könyörögtem a küszöb előtt, de sem az ajtó, sem a kérges szívük nem nyílt meg.

— Ugy ódalogtam az utcákon, mint egy kivert kutya. Aztán egyik korcsmából ki, a másikon be. Sokszor napokig nem ettem, csak ittam rumot, sokat. Egyszer huszonnégy napig egyfolytában ittam. Szemétdombon aludtam. Nappal zsákot hordtam, úgy kerestem meg a pénzt itatra. Egyszer az árokban talált rám egy volt osztálytársam. Megszánt és bejuttatott az idegkórházba. Két hónapig kezeltek, de amikor kikerültem, megint hozzányultam az italhoz és folytattam az előbbi életem.

— Most ezután itt vagyok. Bíró ur, ha Istent ismer, összetett kezekkel könyörgök, itéljen el két évre és ne adjanak két évig mást, csak kenyeret és vizet, hátha így kigyógyulok a rossz betegségből. Lador bíró könyöröletes volt és két évi fogságot mért rá csavargó Both Mihályra, akiből talán a két évi fogság újra egész embert fog faragni.

B. M.

Kina elismerte a szovjetet

Peking, június 2. A Havas-ügynökség értesítése szerint Kina elismerte Szovjetországot. Ezzel az aktuális az orosz-kinai feszültség elsimult.

1980 LEI

a legújabb tavaszi férfiöltöny

Katz és Mendel

cégnél Cluj, Főter 10.

A jasi rendőrség fascista összeesküvést leplezett le

A rendőrség rajtaütött egy éjjeli ülésen. Hatvanhat fiatal embert állítottak elő. Zelea Codreanu letartóztatták, a gyűlés többi résztvevőjét szabadonbocsátották

(Jasi, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A jasi rendőrség szombatra virradó éjjel rajtaütött egy titkos ülésen, amelynek hatvanhat részben egyetemi hallgató, részben középiskolai tanuló, résztvevője az ifjú Zelea Codreanu elnöke alatt a jasi zsidó közintézmények és a zsidóegység elleni romboló-támadások tervét beszámolt meg.

A rendőrprefektus rendőrséivel az ülés valamennyi résztvevőjét őrizetbe vette, előállította a rendőrségre, ahol azonnal hozzákezdett az elfogottak kihallgatásához. A vizsgálat során a jasi rendőrség

több revolvert és nagyobb mennyiségű robbanószert kobozott el az elfogottaktól.

A kormány jasi-i hivatalos lapja, a „Miscarea” ezeket írja a letartóztatásokról:

Ma éjjel három órakor Constanta Ghica aszszony kertjében a fascista szervezet hatvanhat tagja titkos ülést tartott. A rendőr- és csendőrzárőrök abban a pillanatban lepték meg az összeesküvést, amikor az ifjabb Zelea Codreanu utasításokat osztott szét közöttük.

Az ifjabb Zelea Codreanunál titkos terveket találtak, amelyeket a fascistáknak kellett volna végrehajtaniuk.

Constantin Manciu rendőrprefektus, akinek ébersége hiúsította meg az összeesküvés sikerét, megkezdte a letartóztatottak kihallgatását.

Bukarest, június 2. Az „Adeverul” az éjjeli

„A zsidó nép becsületéről van szó”

Eszőlgetés dr. Adolf Friedemannal erdélyi utjainak céljairól. Tízezer fontot a Keren Hajjeszódnak. Rendkívüli világkongresszust hívnak egybe

(Cluj-Kolozsvár, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük már, hogy dr. Adolf Friedemann a Cionista Világszervezet végrehajtó bizottságának megbízásából néhány nap óta Kolozsváron tartózkodik a palesztinai Ujjáépítési Alap, a Keren Hajjeszód megszervezése érdekében. Dr. Friedemann, aki a zsidó nemzet mozgalom egyik legrégebbi és legkimagaslóbb vezetőgyénisége, az Uj Kelet munkatársának felkérésére a következőképpen nyilatkozott erdélyi útja céljairól:

— Azért jöttem Erdélybe, hogy az ujjáépítési mozgalom legfontosabb eszközeit, a Keren Hajjeszód szilárd alapokra helyezzem. A Keren Hajjeszódnak voltak eddig is Erdélyben igen lelkes és áldozatkész propagátorai, de jelentős eredményeket eddig nem sikerült elérni, egyrészt mert nagyon kevés ilyen elharcos volt, másrészt pedig a gyűjtési munka nem volt elég rendszeres. Az én feladatomban, hogy folyamatba helyezzem az állandó és szisztematikus Keren Hajjeszód-munkát.

— Különösen nagy jelentőséget tulajdonítok annak, hogy az európai zsidóság és ezek sorában az erdélyi zsidóság is, a legnagyobb erőfeszítéseket tegye Palesztina érdekében, most amikor a mozgalom legdöntőbb stánumához érkezett. A Jewish Agency előkészítő munkálatai olyan mértékben haladtak előre, hogy valószínűleg szükségessé válik a cionista világkongresszusnak még ez év telén való összehívása.

A kongresszus székhelye előreláthatólag Svájc valamelyik városa lesz.

A világszervezet intézőbizottságát e hónap tizenhetedikére hívták össze és ezen fog eldőlni a rendkívüli kongresszus sorsa.

— Weizmann elnök emberfeletti munkájának köszönhető, hogy a Jewish Agency kérdése végre tető alá kerül. Ennek a páratlan energiájú férfiúnak sikerült megmozdítania Amerika zsidóságát a Palesztina-ügy érdekében s ma már a legjelentősebb egyéniségek, mint Luis Marshall, Cyrus Adler, Felix Warburg és számos híres rabbi hajlandóknak mutatkoznak arra, hogy a Jewish Agency munkájába szervesen bekapcsolódjanak. Anglia, Hollandia és több más nyugateurópai ország zsidósága szintén csak az alkalomra vár, hogy kivehesse részét a palesztinai országépítés komoly munkájából.

— Sajnálatos kell konstatálnunk, hogy az európai zsidóság eddig csak igen kis mértékben teljesítette népe iránt való kötelességét.

A Keren Hajjeszód bevételeinek hetvenöt százalékát az amerikai zsidók adták.

Ez az aránytalanság nem maradhat fenn tovább, mert az amerikai zsidóság sem fogja tűni, hogy ők csak a pénzt adják és az európaiak csak dik-

összeesküvés újabb részleteiről ezeket jelenti:

Szombatra virradó éjjel három órakor egy hatvanhat fiatal emberről álló csoport a Cogalniceanu-lieam Carol-uteai kertjében titkos ülést tartott.

Constantin Manciu rendőrprefektus, aki bizalmas uton értesült a gyűlésről, Catichi főügyész, Vuza ügyész és Culiianu vizsgálóbíró jelentésében autón a Cogalniceanu-lieam kertjébe hajtottak, ahol a bokrok között rejtőzködtek el és

abban a pillanatban lepték meg a fiatal embereket, amikor utasításokat kaptak Zelea Codreanutól.

A gyűlés valamennyi résztvevőjét őrizetbe vették és a rendőrségre kísérték. Másnap délelőtt Cuza professzor a rendőrségen meglátogatta a letartóztatottakat.

Hir szerint a gyűlés résztvevőinek a jelszavak ez volt: „Életre-Halálra”.

A letartóztatottaknál többek között néhány lakásnak, közöttük

Manciu rendőrprefektus lakásának a tervrajzát is megtalálták.

Jasi, június 2. Az előzetes vizsgálat tegnap este végetért. Az előállítottak közül csak Zelea Codreanu maradt letartóztatásban, akinek az állambiztonsága ellen tervezett összeesküvés miatt vád alá helyezték. A többi hatvanöt elfogottal a mai nap folyamán szabadlábra helyezték.

tájanak. Az európai zsidóságnak legalább annyit kell áldoznia Palesztina céljaira, mint Amerikának. Az amerikai zsidóságban már is észlelhető egy mozgalom, amelynek célja, hogy hozzájárulási mértékét az európai zsidók áldozatkészségétől tegye függővé. Ez a momentum komoly intelem kell hogy legyen számunkra is. Eredményt elérni azonban csak akkor lehet, ha pontos, meghatározott célt tűzünk magunk elé és el nem lankadó, rendszeres munkával törekszünk a cél felé. Az erdélyi zsidóságnak azt a célt kell kitűznie, hogy még ennek az évnél folyamán

legalább tízezer font sterlinget gyűjt össze a Keren Hajjeszód nemes céljára.

Főfeladatunk talán hangulyoznom, hogy ebben a munkában a cionistáknak kell előljárniuk, nekik kell az áldozatkészség példáját megmutatni azok számára, akik még különböző okok miatt nem csatlakoztak a cionista mozgalomhoz. Sajnálatos állapítottam meg, hogy Erdélyben számos vezetőpozíciót betöltő cionista van, aki még nem tett eleget a Keren Hajjeszóddal szemben fennálló kötelezettségének. Ma már nem elég, ha szavakkal támogatjuk a cionizmust, hanem tettek és áldozatok kellene. A cionistáknak nemcsak pénzből áldozatot, de munka- és időáldozatot is kell hozniuk a Palesztina-ügy érdekében.

— Visszaemlékezem a Herzl-i időkre, amikor mondhatom sokkal nehezebb viszonyokkal kellett megküzdenie a fiatal mozgalomnak. De akkor ama kevesekben, akik a vezér köré csoportosultak, sokkal nagyobb volt az áldozatkészség és lelkesedés, mint ma. Igaz szívvel és teljes erőből szeretnék közreműködni, hogy

az erdélyi zsidóság körében minden ellentét megszűnjön

és az összes erőket egyesíthessük a cél érdekében. A zsidó nép számára egy olyan lehetőség nyílt meg, amelyet ha elmulasztunk, soha jóvá nem tehető bünt követünk el népünkkel szemben.

A zsidó nép becsületéről van szó.

Egy nagy feladatot vállaltunk magunkra, amelynek mikénti megoldását az egész világ figyelő szeme kíséri. Ötvenhárom nemzet adta hozzájárulását, hogy a zsidóság Anglia védelme alatt ismét felépíthesse országát. Ha azt akarjuk, hogy visszaszerezzük a zsidóság számára azt a megbecsülést, amely minden életerős és kulturált népnek kijár, akkor a sors által nekünk juttatott e néhány esztendőben teljesítőképességünk maximumát kell sorompóba állítanunk, hogy felépítsük az országot és méltóknak bizonyuljunk a korhoz, amely ezt a feladatot vállainkra helyezte. Biztos vagyok benne, hogy az erdélyi zsidóság is meg fogja érteni e nagy idők nagy parancsát.

A kétértelmű beállítást a személynagyon ismert

ségü olajból a nyeket szízig nye nem volt,

Ha ezaz be volna, akkor a

Ezzel a jór nesen a h... rabbi elinté m let, de mikor dését megiam képpen miért volt több úras azonban ez a edénnyel több volna folyjni.

Baron pro vidéki gazdag, Pestre a zsidó tassa. Hogy a szegények sor vétette magát osztályára.

A professz hogy gazdag az alkalmas.

Másodnap, talyán a szek gen a főváro nben sokat megapogatta, szokása volt

— Kolleg Ezt az urat d aztán vigyazo heten, amikor

Ezzel futó A fővári zietett a profa hogy vajátka egész vagyona jött messze fe

A gyászbe metésén R. A követkeket meg van a sz ban, minden fordul a keel házat eladni tovább tart,

lesleges butor dig rosszabb nem keres s kolmiját, már pusztán, mig van ez a zsidó tudósaink vol jöttek. Odaha tünk. Így az következetk lettek. Elhalt eladogattuk, kunk. Und je sack verloren.

A K kórházak égűg 89.00 A Keren váltó *****

Az A

zeket jelenti:

5 éjjel három óra-
ból álló csoport a
körtjében titkos

tektus, aki bisal-
Catichi főügyész,
bírói jelentésében
körtjébe hajtottak,
el és

meg a fiatal-
sokat kaptak
ól.

őjét őrizetbe vet-
nap délelőtt Cuna
ogatta a letartóz-

inek a jelszavak

között néhány

sának a terv-
ták.

vizsgálat tegnap
szül csak Zelea
akit az állam-
tűvés miatt vád-
lfogattal a mai

k.

szó"

ezzer fontot
ez egybe

legalább annyit
int Amerikának.

szelhető egy moz-
járulási mértékét

l tegye függővé.
kell hogy legyen

onban csak akkor
t tűzünk magunk

munkával törek-
ágnak azt a ólt

évének folyamán

gyűjt össze
céljára.

em, hogy eb-
ell előljárnok,

ját magmutat-
böző okok miatt

omhoz. Sajná-
élyben számos

aki még nem
mben fennálló

ha szavakkal
ttek és áldozat-
ak pénzübeli ál-

is kell hoz-

időkre, amikor
nyokkal kellett

De akkor ama
csoportosultak,
ég és lelkesé-

erőmből sze-

minden

él érdekében.
ehetőség nyilt
ha jóvá nem
zamben.

n szó.

akra, amely-
világ figyelő

za hozzájárú-
e alatt ismét

hogy vissza-
megbecsülést,

épnek kijár,
t e néhány

imunát kell
x az országot

amely ezt a
agyok benne,

ja érteni e

Ez történt...

A kétértelmű ajánlólevél. A p... i rabbihoz beállít a szemeszter végén egy érdekeiről nem nagyon ismert tanítványa és egy közav-ot (ajánló-levélet) kért tőle. Mivel a rabbi kérését visszautasítani nem akarta, a következő bizonyítványt állította ki:

(Tudnivaló dolog, hogy Elisah próféta egy szegény özvegyasszony megmentéséért csodát művelt. Az özvegy vagyona már csak egy korsó olaj volt. Ekkor a kis mennyi-

segű olajból a próféta a házában lévő üres edényeket szögig megtöltötte. Miután több üres edénye nem volt, az olaj folyama megzúnt.)

Ha ez a bócher Elisah próféta idajében élt volna, akkor az olaj nem szűnt volna meg folyni.

Ezzel a jónak vélt közav-val a bócher egyenesen a h... i rabbi híres jesivájába utasított. A rabbi elárta nem értette ezt a furcsa ajánlólevelet, de mikor később a bócher tudását és viselkedését megismerte, így magyarázta meg: Tulajdonképpen miért szűnt meg az olaj folyni, mert maga volt több üres edénye az özvegyasszonynak. Ha azonban ez a bócher ott lett volna, egy üres edénnyel több lett volna és az olaj nem szűnt meg volna folyni.

L. S. Timisoara

Baron professzor és a fősvény páciens. Egy vidéki gazdag, de nagyon tösvény ember felment Pestre a zsidókórházba, hogy vakbélét megoperáltassa. Hogy a dolog ne kerüljön sokba, beállt a szegények sorába és az ingyen rendelésórán felvettette magát Baron világhírű sebészprofesszor osztályára.

A professzor ismerte az ípsét és bosszantotta, hogy gazdag ember léteire így ki akarja hasonlítani az alkalmat.

Másodnap, mikor aszisztense kíséretében osztályán a szakasos délelőtti vizitát tartotta, a végen a „fősvényre“ is került a sor. Baron feltűnően sokat időzött mellette, alapszól kikérdeste, megtapogatta, aztán hibáitva — amit se már szokása volt — így szóló aszisztensnek:

— Kolléga ur, ez egy nagyon súlyos eset. Ezt az urat délután meg fogja operálni. De itt aztán vigyázzon! Ne ügyeljenekedjék, mint a mult-ben, amikor malloja vágott!

Ezzel futólépcsőn elhagyta a kórházat.

A „fősvény“ kórházába felbőszedést és zűlést a professzort felkeresni. Könyörögve kérte, hogy sajátságilag végezze az operációt, ő akár egész vagyont képes erre áldozni, hiszen azért jött messze földről ide. V. I. B. Ciocarlan

A gyászbeszéd. Egy nem nagyon jó zsidó temetésén R. Abe Herzl, a híres possonyi mágid a következőket mondta: — Az embernek, amíg jómódu, meg van a szőpen berendezett lakása, saját házában, minden kényelemmel. Egyszerre aztán megterdül a kocka, kezd rosszul menni, kénytelen a házat eladni és bérelt lakásba lakni. Ez a folyamat tovább tart, kénytelen kisebb lakást bérelni, a felesleges bútort eladogatni. Így megy tovább, min- dig rosszabb és rosszabb lesz a helyzete. Ha már nem keres semmit, lassankint eladogatja minden kolimját, már nem marad neki csak a származsáka pusztán, míg aztán azt is kénytelen eladni. Így van ez a zsidóagnál is. Sok nagynevű, nagyhírű tudósaink voltak valamikor. Izrael népére rossz idők jöttek. Odahagytuk saját házunkat, idegenbe mentünk. Így aztán mindig rosszabb és rosszabb idők következtek. Tudósaink mind inkább kevesebbek lettek. Elhaltak, nem jöttek újabbak. Mindenünket eladogattuk, már nem maradt csak egy származsá- kunk. Und jetzt haben wir auch den letzten Strohsack verloren.

„Echad mibne Hajschiva“ Timisoara.

A Keren Hajjeszód

kórházakra, ambulatóriumokra és más egészségügyi intézményekre eddig kiadott

89.000 font sterlinget.

A Keren Hajjeszód virágzó paradicsomná változtatja a mocsáriazas országot

Hadbírószág elé kerülnek az antiszemita zavargók

Husz letartóztatás történt. Egy hónapon belül megtartják a hadbírószági tárgyalást. Papp hadtestparancsnok szigorú rendelkezései

(Cluj-Kolozsvár, június 2. Az Uj Kelet munkatársától.) A nap-sap után megismétlődő antisemita atrocitások ellen Papp Danila hadtestparancsnok a legerélyesebb intézkedéseket léptette életbe. Amint beavatott helyről értesülünk, Papp altábornagy, hadtestparancsnok közvetlenül a zsidóság küldöttségének meghallgatása után magához kérte az összes curtea martialia-n levő és az antisemita atrocitásokra vonatkozó iratokat s a rendőrhatalóság részéről jelentést kért az összes előfordult és előforduló atrocitások felől.

A hatodik hadtest parancsnoksága ezek után teljes eréllyel és körültekintéssel tette meg a szükséges rendelkezéseket. Átiratot intézett Gritta rendőrprefektushoz, amelyben a nyomozóhatóságokat felszólítja, hogy

az atrocitások elkövetőit a legnagyobb eréllyel nyomozzák ki.

Ugyanakkor utasítást kapott a consiliul de razboi is a hadbírószági eljárásnak a statutiális rendelkezések alapján való gyors lefolytatására.

E rendelkezések alapján a rendőrlégénység utasítást kapott, hogy a legkisebb rendbontás esetén azonnal a legteljesebb eréllyel lépjen közbe és a

rendbontókat közvetlenül a hadbírószágnak adják majd át.

A rendelkezéseknek már is fogantja volt. A VI. hadtest hadbírószága eddig husz rendbontót és agitátort tartóztalt le, köztük az antiszemita mozgalom egyik fővezetőjét is.

A letartóztatottak ügyében harminc napon belül a tárgyalást is megtartják. Ezen erélyen intézkedések szembatáról vasárnapra virradó éjjel egyik készülő atrocitást akadályozták meg. Egy nagyobb csoport tüntető a Kiozokban gyülekezeti üzebe, hogy onnan megmozgott éjjeli munkájára felvonuljon.

Az antiszemita dal élenklése után kisebb incidensük volt a beavatkozó rendőrkomiszársággal és szigorúan detektivvel, akik még idején értesítették a tárparancsnokságot, ahonnan egy fél század katonaság vonult ki.

Huszonöt diákot állítottak elő, akik közül hat ellen Papp hadtestparancsnok már alá is írta a letartóztatási parancsot. Ezeket a curtea martialia-nak adták át s ügyükben a legrövidebb időn belül a nyilvános tárgyalást is megtartják.

Sportvihar a magyar parlamentben

Tizenötözezer tiszviselőt bocsátanak el. Felvételleket kérlik a szegényházba

(Budapest, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapesti tudósítónk jelentése szerint most már befejezett tény, hogy tizenötözezer tiszviselőt — a szociális akció kapcsán — elbocsátanak az állam költségéből. Igen sok elbocsátásra kerülő tiszviselő felvételét kérte a szegényházba, mert nem tud megélni, állást nem kap. Egyik szegényház vezetője kijelentette, hogy a magyar középosztály egyre nagyobb számban megy tönkre s a szegényház lakóinak nyolcvan százaléka körükből kerül ki.

Ugyanakkor a magyar parlamentet a magyar futballcsapat párisi veresége foglalkoztatta s természetesen Gömbös felhívta az alkalmat, hogy a vereséget a zsidó játékosokat tegye felelősé. Vihar volt Fuchs Jenő dr. kétszeres olimpiai világbajnok körül is, akit nem akarnak kivinni és kinak érdekében éppen Gömbös interpellált.

Gömbös Gyula interpellációjában kijelentette, hogy a vereség fölött nem szabad eltekinteni. A magyar tizenegyet, amelyet kiküldtek, nem a magyar nemzetet reprezentálta, hiányzott belőle a lelkesedés és az ethikai erő, amelynek az olimpián kiküldött csapatban meg kellett volna lenni. Ez a csapat nem Magyarországot reprezentálta, hanem csak Budapestet, helyesebben Budapestnek is csak az internacionális részét.

Rappert közbeszólt: Ha győztünk volna, nem beszélte volna így. Ne legyünk igazságtalanok!

Gömbös: A magyar sportot profanizálták. Profanizálták azzal, hogy elsorvasztották az amatőrizmust és ehelyett kenyérkérdéssel bajlódó professzionista csapatot szerveztek. Az angol óvatosság voltak. Nem küldtek csapatot az olimpiára, mert jó tudták, hogy a professzionistákból feltétlenül hiányzik a lendület, férfiaság, lelkesedés és odaadás, amely egy amatőr-csapatban megvan. Frigykedve kell megállapítani, hogy az a csapat, amelyet velünk szemben Egyiptom felállított, fajilag is egyöntetű volt.

Fábián Béla közbekiált: Hogy lehet ilyet mondani? Arabok és négerek is voltak benne.

Gömbös: Demind benszülött egyiptomiak. Tisztában kell lennünk, hogy nem a 11 fiu volt hibás, de nem szabad csupán a balszerencsét sem okolni a súlyos vereséget, hanem okulnunk kell azon a sportirányításon, amelynek következménye volt a csufos bukás. Ennek a sportirányításnak legjellegzetesebb tünete, hogy a 11 játékosal ugyanannyi kísérő ment Párisba, amíg a győztes egyiptomiak mindössze tizenegyen utaztak az olimpiára.

Követeli Gömbös: a kultuszminisztertől, hogy a tiszta amatőrizmus érdekében legyen azon,

hogy Párisban ezentul csak tiszta amatőrök, minden tekintetben megfelelő sportemberek mehessenek. Nem lehet az olimpiára való kiküldést kéjumazásnak tartani.

Gömbös Gyula sportinterpellációjában felhívja a miniszter figyelmét a vivókra is. Van egy vivóknak, aki kétszer nyert világbajnokságot az olimpiáson.

Györky Imre: Egy zsidó!

— Igen, komcsadám hogy zsidó.

A baloldal lelkesen éljenzi Fuchs Jenő dr. Gömbös: Ezt a kétszeres olimpiai bajnokot most nem hajlandók kiengedni Párisba.

— Gyalázat, botrány!

— Mert zsidó, azért nem engedik, kiáltja az ellenzék.

Gömbös: Csak azért nem engedik ki, mert előbb azt kívánják, hogy hazai versenyen vegyenek részt.

— Ki kell menjen Párisba!

Gömbös: Én is feltétlenül szükségesnek tartom a miniszter ur figyelmét felhívni arra, hogy méltóan legyenek képviselve a magyar színek az olimpiáson, még akkor is, ha zsidó viseli azokat.

Budapest, június 2. William Good népszövetségi kiküldött ma este Budapestre érkezik. A delegatus tájékoztatót fogja Bethlen miniszterelnököt és Kerényi pénzügyminisztert a kölcsönügyben folytatott londoni tanácskozásairól. Smith népszövetségi főbiztos legutóbb Bécsben hosszasan tanácskozást folytatott Zimmermann osztrák pénzügyi főellenőrrel. Pénzügyi és politikai körökben biztosra vannak, a két főbiztos között arról volt szó, hogy Magyarország újjáépítését az osztrák szanálás irányelvei alapján kell megkezdeni. Erre vall a hivatásos Magyar Távirati Iroda jelentése, mely a következőket közli a tiszviselők elbocsátásáról:

Az elbocsátási tervzet értelmében egyelőre 15 ezer állami tiszviselő lesz elbocsátva. Julius el-sejőig

a budapesti államrendőrség tagjainak létszámát kétezerháromszáz fővel csökkentik.

A közlekedésügyi minisztérium felosztásakor kétszáznegyven tiszviselőt bocsátanak el. A menekültügyi hivatal, a szénkormánybiztoság, az árvizgálobizottság és több kisebb hivatal felosztása folytán az elbocsátott tiszviselők száma újabb kétszázhetvennel emelkedik. De további redukciónak is vannak előkészítések alatt. Az elbocsátással tervbevett tiszviselők tizenöt százaléka már június 30-ig megválnak az állami szolgálatól.

* Fejfájás, szédülés legtöbbször a belek szabálytalan működéséből származnak. Kezrel, az ideális hashajtó biztosan megszűnteti.

Az ASTRA benzinmotor a legmegbízhatóbb hajtóerő!

Puccsot terveztek a német nacionalisták

Miért hiúsult meg a polgári koalíció. Biztosra veszik, hogy ma megalakul az új Marx-kormány

(Berlin, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Biztosra vehető, hogy ma megalakul a második Marx-kormány, amely ismét a polgári középpártokra támaszkodik. A megalakulás azért töltődött el szombatról, mert a német néppárt hozzájárulása is szükséges. Az új kormány kedden terjeszti elő a programját.

Azzal kapcsolatban, hogy a német nemzetiek lehetetlenné tették valamennyi polgári párt együttműködését, miáltal új helyzetet teremtetek, a „Vossische Zeitung” szenzációs

leleplezést közöl a nacionalisták megatartásának okairól. A lap szerint a német nemzetiek azért hozták javaslatba Tirpitz admirális kancellárát, hogy államcsinnyel megbuktassák a köztársaságot. Nacionalista körök nem is hitkolják, hogy Frigyes Vilmos minapi váratlan megjelenése Berlinben szorosan összefügg ezekkel a tervekkel. Hír szerint a nacionalisták a volt trónörökös legidősebb fiát császárrá akarják tenni s melléje régensül Tirpitz ellentengernagyot.

Herriot csak a szocialistákkal együtt hajlandó kormányozni

A kommunisták közös frontra hívják fel a szocialistákat a polgári uralom ellen. Mindemáron meg akarják Millerandot buktatni. A szövetséges miniszterelnökök találkoztak

(Páris, június 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kommunista párt felhívja az egyesült szocialistákat, hogy ne támogassák a burzsoáziát és alakítsanak közös frontot. Ezzel egyidejűleg Herriot levelet intézett Blumhoz, a szocialisták vezéréhez, amelyben kifejti, hogy a választások eredménye kifejezésre juttatta a francia nép akaratát új külpolitika és új belpolitika iránt. A külpolitikai szükségletek azonban elsőrendű fontosságúak, a belpolitikai reformokra csak ezeknek elintézése után kerülhet sor. Kéri a radikálpárt nevében a szocialisták támogatását.

A radikális szocialista párt végrehajtóbizottságának ülésén Herriot kijelentette, hogy

teljes szabadságot tart fenn magának

kötelessége teljesítésében és hogy a baloldali blokkal akar kormányozni. Ha a szocialisták hajlandók résztvenni a kormányban, úgy velük együtt fogja megbeszélni a miniszteri tárgyalások szétosztását és a közös programot. Ha csak támogatni kívánják a kormányt, ez esetben is kölcsönös megegyezést kíván velük létrehozni közös program megvalósítására, míg ha a szocialisták visszautasítják ezt az ajánlatot, akkor lemond a kormányalakításról.

A jólérsült Havas-ügynökség jelenti, hogy a radikálisok és szocialisták a kamara első ülésekor határozati javaslatot fognak

benyújtani, amely — elfogadása esetén — feltétlenül maga után vonja Millerand lemondását.

A kamara tegnapi ülése formális volt csak és egy óra hosszat tartott. Pinaré korelnök beszédét mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— Követelni fogjuk a jóvátételt, de kifejezetten azzal a feltétellel, hogy ez irányban megegyezés jöjjön létre a szövetségesek között és

a követeléseket a népszövetség is ratifikálja.

A pénzügyi nehézségekkel foglalkozva Pinaré teljes bizakodásának adott kifejezést az iránt, hogy Franciaország természetes gazdasági kincsei, normális és szellemi erői diadalmaszkodni fognak a krízis fölött. Végül kijelentette, elfogadhatatlan és alkotmányellenes a kommunistáknak az az indítványa, hogy

Millerand lemondásig napolják el a kamarát.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

London, június 2. Biztos forrásból a „Daily Herald” úgy tudja, hogy az új francia miniszterelnök június 15-én Londonba utazik. A lap szerint előreláthatólag június 20-án összegyűlnek Londonban Franciaország, Belgium és Olaszország miniszterelnökei.

mannt, a cionista Világszervezet elnökét mutatja be egy Makkabeus-ünnep és a héber egyetem alapkövetelével kapcsolatban.

A Palesztina-film június 2., 3., 4-én kerül Nagyváradon az Apollóban előadásra. A közönség körében a film iránt eddig még sohse tapasztalt érdeklődés mutatkozik.

— Fizetési nehézségek a berlini Operánál. Berlinből jelentik: Az utóbbi időkben az összes vállalkozóknál fizetési zavarok állottak be. Ezt a válságot az opera sem kerülhette ki és mindazok a kísérletek, amelyeknek célja a kiadások és bevételek összehanghozatala volt, meddők maradtak. E hónapban történt meg az opera fennállása óta először, hogy a tagok nem kapták ki teljes fizetésüket.

— Hány telefon van a világon? Korunk találománnyai közül a telefon az, amelyik a legnagyobb gyorsasággal hódított. 1921-ben az egész világon 20,860,000 telefonkészülék volt működésben. E számból Amerikára 65 és Európára 25 százalék esett. Európa államai közül legtöbb telefonkészüléke (1,809,574) Németországnak van ma is. Németország után Anglia következik (985,964), utána Franciaország (473,212). Az Egyesült Államok minden száz lakosára esik 124, Kanadában 98, Dániában 77, Újzelandban 7, Svédországban 66, Norvégiában 5, Ausztráliában 43, Németországban 3 telefonkészülék.

* Fagyott kezek, lábak ellen Kaiser-Borax az egyetlen.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetéseket és előfizetéseket felvessz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-n.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bérkereskedésében.)

Mi lesz a bünösökkel?

Az Uj Kelet f. é. május 29-iki számában „Mi lesz a bünösökkel” cím alatt megjelent cikkünk ams részét, amelyben Hecht Samuel satumarei és Jakabovics Herman moisini lakosok előadták, hogy a Balázsfalva—Kolozsvár közötti zsidóverések alkalmával 6000, illetőleg 500 lejük eltűnt, egyes helyeken úgy értelmesték, hogy a pénzek eltűnésében a vonaton utazó egyetemi hallgatóknak is részt vettek. Minthogy az említett cikkben egyetemi hallgatók egyáltalán említve sem voltak, a cikknek ilyen értelmezése nyilvánvaló tévedés, annál is inkább, mert az eddigi nyomozás a tetteseket nem derítette ki, sőt az sem bizonyosult még be, hogy a pénz valóban eltűnt. Illetékes helyről hozzánk intézett felvilágosítás alapján készséggel jelentjük ki, hogy cikkünk említett része egyáltalán nem vonatkozik az egyetemi hallgatókra s az ilyen értelmezés teljesen önkényes, sőt inkább, mert a cikkben erre még célzás sem volt és egy pillanatra sem tételeztük fel azt, hogy egyetemi hallgatók ilyesmü cselekedetekre vámosodhatnának. A tettesek és bünösök kiderítése az erre illetékes hatóságok feladata.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. Manó, Cluj. Az erdélyrészi Palesztinahivatal eredeti beosztása szerint a Palesztina-film július elsején és másodikkán kerül Kolozsváron bemutatásra. Tekintettel azonban a film iránt erdélyszerte megnyilvánuló óriási érdeklődésre, nem lehetetlen, hogy a kolozsvári bemutató néhány napig késést fog szenvedni.

M. Jenő, Targu-Mures. A kérdészett ar még nem költözött el. A címe: Szénatér, CFR.-ház.

I. L. Becean. Panasz indokolatlan, mert az idézett paragrafus világosan megmondja, hogy csak a nála bebiztosított épületnek részben való, vagy teljes lerombolásáért fizet kártérítést az intézet, ingóságokért tehát csak abban az esetben, ha azok külön be voltak biztosítva. Az ön leveléből nem derül ki az sem, hogy a tűz által fenyegetett házak egyáltalán be voltak-e biztosítva, de ebben az esetben is — a szabályzat szerint — a biztosított fél köteles a biztosított tárgy megmentésére mindent elkövetni. Ha tehát a szomszéd lakók elhurcolták batoraikat és egyéb házi berendezésüket, ezért kártérítés csak akkor jár, ha a mentés közben eltört és megrongált tárgyak is be voltak biztosítva.

K. Ede, Supurul de sus. Levelét áttettük a Palesztinahivatalhoz, (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.), amely részletesen informálni fogja önöket mindenről.

K. József, Tibiscu. Fenti üzenet önnök is szól.

G. Albert, Mercurea Ciuc. Legutóbbi levelében nincs meg a kérvény száma. Kérjük annak közlését is.

H. Jakab, Sibiu. Levelére az erdélyrészi Palesztinahivaltól (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) fog részletes felvilágosítást kapni. A mellékelt 20 lejt a Nemzeti Alap-irodához juttattuk.

J. S. Huedin. 1. A kért kedvezményt ön is megkapja, ha a rabbinátus által igazolja, hogy a jesiva hallgatója. 2. A pályázatból kimaradt, de megfelelő „Ez történt”-ek is valószínűleg még ez évben fognak könyvekben megjelenni. 3. A jogi fakultáson a tanidő négy év, az ügyvédjelöltiség tartama három év.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

טפול

legjobb növényzsír, mert ez illesz, egészséges és hódós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

A kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör kapható!

Kérjük mindenütt!

Az Uj Kelet szerkesztők felhívása az Uj Kelet szerkesztői felhívás

— Kérem a kormányt, hogy a kormány együtt a Kéz is kilgy után a pártból ki azután meg vonatkozó vannak. W eldástól, m valószínű, sodorják a

— A kötecs. A F ház ügye küldöttség Moldován kérték a ötvenezer azóta elav ajándékoz fel akarja Bolfa taná szintén elj zott válasz dályai men zivesen á ket a vár építkezést Kéz lejes minden t vagyoni ü gyezen ü szetesen is vagy mau évenként és a kibok den évben év alatt a A székház mérséklése ményeknek tarsadalm a földszint teken ped lakást épít 340 négy amelyet m bérbeadnán

— Meg rak kongr délelött ke és iparkam fesszor, elm nak a ker törvényjav

— Még nas okát. bernok, ha szini vizsg raktárban. szeszedése így is jelen napokban ségek restat pontból Po ben pedig vezet. A negálapitni

HIREK

Az Uj Kelev az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja szerkesztők: Gistkalay János és dr. Marton Ernő. felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelev cikkjeinek átmozgatását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Helyi árkok: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 20 lei, félre 50 lei, egész évre 750 lei.

Kétszer leszavazták a magyar kormányt a főváros közgyűlésén. Budapest közigazgatási bizottsága tegnapi ülésén a fővárosi törvényjavaslat előzetes tárgyalásánál a kormányt kétszer leszavazták. A leszavazást az ellenzékkel együtt elősegítette több egységpárti fővárosi tag is, akik a fajtárával rokonszavaznak. Az egyik leszavazást maga Patnoki Móric, a közigazgatási bizottság elnöke idézte elő, aki a szavazatok egyenlő megosztásakor Wolffék mellett adta le a maga döntő szavazatát. Patnoki ma levonta a konzekvenciát és bejelentette Bethlen miniszterelnöknek, hogy lemond a bizottság elnöki tisztségéről. A közigazgatási bizottság legközelebbi ülésén gróf Ráday Géza fog elnökölni. A leszavazással kapcsolatban az „Eesti Kurir” arról értesül, hogy Bethlen ezeket az egységpárti politikusokat, névszerint Patnoki Móricot, Patay Tibort és Viczián Istvánt kitessékeli a kormányból. A lap szerint Wolff Károlyval együtt Csilléry András, Petrovics Gyula és Buday Rezső is kilépnek a keresztény gazdasági pártból és így aztán egyesülnek a fajtárával és az egységpártból kizárt Vicziánékkal. A három frakció aztán megalapítja a kálvinista néppártot. Az erre vonatkozó előkészítő tárgyalások már folyamatban vannak. Wolff egyelőre idegenkedik ettől a megindulástól, mert meggyőződéses katolikus, de nagyon valószínű, hogy az eljövendő események mégis beleoldorják a kálvinista néppártba.

A kolozsvári ipartestületi székház felépítése. A Karolina-téren levő ipartestületi székház ügye új stádiumba lépett. A napokban küldöttség kereste fel dr. Útálea polgármestert, Moldován ipartestületi elnök vezetésével. Arra kérték a polgármestert, hogy az annak idején ötvénezer koronáért megvásárolt telket, amely azóta elavult és a város tulajdonába ment át, ajándékozza az ipartestületnek, amely a telken fel akarja építeni székházát. A polgármester, Bolfa tanácsos és Ciortea főmérnök, akiknél szintén eljárt a küldöttség, nem adott határozott választ, de kijelentették, hogy ha jogi akadályai nem lesznek, a telket az iparosoknak szívesen átengedik. Abban az esetben, ha a telket a várostól az ipartestület megkapja, az építkezést szövetségi alapon fogják megfejteni. Kétszáz lejes üzletrészeket adnak ki és a testület minden tagjának kötelességévé teszik, hogy vagyoni viszonyainak megfelelő mértékben jegyessen üzletrészeket. Az üzletrészeket természetesen is meg lehet váltani: építőanyaggal, vagy munkateljesítménnyel. Az üzletrészek évenként nyolc százalék kamatot hajtának és a kibocsátott részvények tíz százalékát minden évben visszaváltják, úgy hogy tíz-tizenkét év alatt a telepítési költség teljesen megtérül. A székház felépítése után sor kerül a tagdíjak megszüntetésére és azoknak az iparos jóléti intézményeknek felállítására, amelyre a város iparos társadalma már évek óta vár. A tervek szerint a földszinten tizenkét üzlethelyiség, az emeleten pedig több kisebb és nagyobb családi lakást építenének. Az udvaron üveggel fedett 340 négyzetméteres termet akarnak építeni, amelyet mutatványos előadásokra és gyűlésekre bérbeadnának.

Megkezdődött a kereskedelmi kamarák kongresszusa. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt kezdődött az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak kongresszusa Brancovici professzor, elnökletével. A kongresszus a kormány-nak a kereskedelmi kamarákreformjáról szóló törvényjavaslatával foglalkozik.

Még nem ismerik a cotrocenii robbanás okát. Bukarestből jelentik: Munteanu tábornok, hadügyi államtitkár ma ismét helyszíni vizsgálatot tartott a cotrocenii munició-raktárban. Konstatálta, hogy a lövedékek összeszedése már majdnem befejeződött és a kár így is jelentősen csökkent. A legközelebbi napokban megkezdik a megrongálódott helyiségek restaurálását. A vizsgálatot bizánszi szempontból Popovics tábornok, bünyügyi tekintetben pedig Vlădescu ezredes, katonai ügyész vezeti. A katasztrófa okát eddig nem sikerült megállapítani.

A nagyváradi temetőgyalázók nyomában

Catana prefektus erőlyos nyilatkozata. Megdobálták a visnizli rabbit és híveit

(Oradea-Mare-Nagyvárad, június 2. Az Uj Kelev munkatársától.) Beszámolt már az Uj Kelev arról a megdöbbentő és szörnyetes temetőgyalázásról, amely a nagyváradi neológ zsidó hitközség Rulikovszky-uti sírkertjének halottait zavarta meg. Több régi, nagyevű nagyváradi polgár sírkövét törték össze, vagy csufították meg a sírhantokat, melyet a családtagok szeretete virággal díszített fel.

A temetőgyalázás nemcsak a zsidó lakosság körében, de Nagyvárad minden jóérzésű polgárában a legnagyobb felháborodást és a tettesek iránti megvetést váltotta ki. Ennek adott kifejezést Catana prefektus is, aki munkatársunk előtt a következő kijelentést tette:

— A legmélyebb felháborodással töltött el, hogy akadhattak ilyen halottgyalázó, elvetemedett emberek. En az antiszemitizmusnak minden fajtáját mélyen elítélem és garantálem, hogy amíg én itt prefektus vagyok, bármilyen zsidóellenes atrocitást meg fogok akadályozni és minden kilengést a legszigorúbban meg fogok torolni. Az én feladatam az, hogy rendet

— A magyar kölcsön folyósítása. Budapestről jelentik: Popovics Sándornak, a magyar nemzeti bank elnökének Londonba való meghívását általában úgy magyarázzák, hogy a magyar kölcsön eléggé előrehaladott stádiumban van. Sir Henry Strakosch és sir Arthur Salter volt népszövetségi delegátusok ez ügyben pénzügyi körökkel intenzív tárgyalásokat folytattak. Magyar részről a tárgyalásokat Jakob pénzügyminiszteri tanácsos folytatta. Az utóbbi időben Teleszky volt magyar pénzügyminiszter is Londonban tartózkodott. Popovics a nála érdeklődő újságírók előtt kijelentette, hogy meg van minden remény arra, hogy londoni működése sikeres lesz. Popovics a pünkösdi ünnepeket minden valószínűség szerint Londonban fogja tölteni.

— Dr. Koleszár László autóbalesete. Ma délelőtt dr. Koleszár László orvostanár autójával Tordára utazott. Az autót Torda felé haladtában baleset érte, amelynek során Koleszár dr. kisebb horzsolódásokat szenvedett, míg a gépkocsivezető a lábát törte el. A sebesülteket beszállították a tordai kórházba, ahonnan a könnyebben sebesült Koleszár dr. ma délután visszaindult Kolozsvárra. A safför továbbra is a tordai kórházban marad.

— Kik kaptak utlevelet? A rendőrség utlevélsztálya felhívja az alant felsoroltakat, hogy utlevelet a hivatalos órák alatt vegyék át a rendőrség utlevélsztályán. Özv. Beregedi Róza, Beregedi Margit, Renner Adolf, Nuszbacher Alice, Trefan P. Leonard, Sándor Pál (felesége és leánya), Dr. Hirschler József, Kende János, Kantus János, Spacsek Ernő, Kis Zsuzsa, Kalmár Ferenc, Hlyésné Boayhai Katalin, Marosiné Zeiger Mária, Wolf Ida, Lázárné Wieland Ilka, Theil Frigyes, Löffler Vilmos, Grünfeldné Löffler Matild, Friedmanné Stein Vilma, Adorján János, Adorján Tibor, Antal Erzsébet, Csutak Károly, Mandola Zsigmond, Gyárfás Dezső, Gyárfás Endre, Rennerné Patterman Melánia.

— Halálozás. Sulyos csapás érte Janovitz Farkas kolozsvári vendéglőst, akinek hitvese, született Horovitz Regina, vásárnap váratlanul meghalt. A halálhír széles körökben megrendítő hatást keltett. A jószágos és köztisztletnek örvendő asszony ugyanis mindössze néhány nap óta gyöngéledett, nem is dűlt ágyának és rövid felőrai haláltusa után távozott az élők sorából. Temetése kétfőn délután a cluj-i zsidóság nagy részvétele mellett ment végbe az ortodox zsinagóga udvarából, ahol Glasner Akiba cluj-i és Horovitz Herman nagyszabeni főrabbi, a megboldogult testvérbátyja bucsuztatták megindító szavakkal a tragikus halállal halt „éset chajilt.”

— Kóburg Lujza törvénytelen gyermeke Mattis belga gazdalkodó. Budapestről jelentik: A párisi kiadású „Newyork Herald” arról számol be, hogy egy Mattis nevű belga gazdalkodó Kóburg Lujza főhercegnő és báró Mattasich Géza törvénytelen gyermekének valija magát, amire állítólag bizonyítékai is vannak. A lap szerint Mattis a napokban Budapestre utazik, ahol a törvény szerint ráeső örökségre bejelenti igényét, mert ebből akarja anyja tartozásait törleszteni.

tartsak s ennek én minden körülmények között eleget fogok tenni.

— Ami a temetőgyalázást illeti, a nyomozást bevezettem és már is nyomom vagyok. Egyelőre erre vonatkozólag csak annyit közölhetek, hogy a tetteseket valaki felbérlette, vagy felbujtotta.

Catana prefektus nyilatkozata a nagyváradi zsidóság körében méltán kelthet megnyugvást. Amint más forrásból sikerült megtudni, a tettesek katonabakancsos emberek voltak, valószínűleg katonaszökevények.

Nagyváradon az antiszemita akciónak két más, ha kimenetelében nem is sulyos, de mégis megállásra készítő epizódja játszódott le. Szombat este a mosze földön ismert visnizli csudrabbi klauzából kijövő híveket dobálta meg kövel a szomszédos Gomu-liceum több gonoszkodó csinytevője. A másik epizód a Szent László-téren játszódott le, ahol egy elvonnuló század altisztye kardjának lapjával végigvágott egy Goldstein Mór nevű zsidó kereskedő fején, mert nem vette le a kalapját.

— Juniusi hajóindulások Palesztinába. Az Erdélyrészi Palesztinahivatal a következők közlésére kér fel bennünket: 1. Junius hónap folyamán két hajót indít a Serviciul Maritim Roman Constantzából Palesztina felé. 20-án indul a „Romania”, 27-én pedig az „Imperatul Traian”. Miután már most mind a két hajóra a helyek legnagyobb része le van foglalva, felszólítjuk az érdekelteket, hogy a hajójege ára felének előzetes beklldése mellett táviratilag jelentsék be nálunk (Táviratcim: „Zion Cluj”) igényeiket. 2. Felszólítjuk azokat a kivándorlókat, kiknek vizumát a csernovitzi Palesztinahivatal intézi el, hogy utleveleiket hozzánk haladéktalanul küldjék be.

— Amerika tiltakozik a román bányatörvény ellen. Bukarestből jelentik: Peter Jay amerikai meghatalmazott miniszter hir szerint élshangu jegyzéket intézett a román kormányhoz, amelyben tiltakozik az új bányatörvény ellen. A jegyzék megállapítja, a külföldi petroleumtársaságokat nem lehet arra kényszeríteni, hogy hatvan százalékban adjanak helyet a román tőkének. Es a törvény — mondja az amerikai jegyzék — nyílt konfiskálása az amerikai tőkének, amely körülbelül százötvenmillió dollárral van érdekelve a román petroleumtelepeknél.

* Olcsó kurát csuz, köszvény ellen Püstyében használhat. Már napi 40 Kc-tól kezdve nyerhető jó polgári lakás ellátással. Romániai vendégek részére kedvezményes fürdő árak. Felvilágosítások telefonon is: Rózsa-drogéria Cluj, Str. Londrei 21, ahol eredeti püstyéni iszapköcska is kapható házikurára.

Ingyen kölcsönkönyvtár 5 Minorita-utca Nr. 5

Kötött harisnya minden színben 25 lei	NAGY	Floharisnya minden színben 44 lei
HARISNYA-VÁSÁR		
Muszlín-harisnya divat-színben 58 lei	MÉLYEN LE-SZALLITOTT ÁRAKKAL	Cérna-muszlín minden színben 90 lei
Selymfátyol minden színben 125 lei		
BLATT		
FÖTÉR 13		
Dívatkeztükben és kötőtárakban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nal kaphatók!		

KÖZGAZDASÁG

Kereskedők és iparosok kongresszusa. A bukaresti Kereskedők és Iparosok Köre, amelynek Erdélyben és a Bánságban is számos középiparos tagja van, ezidei kongresszusát június 15. és 16-ikán fogja megtartani Clujon. A kongresszus, amely az iparkama disztermében fog lefolyni, foglalkozik majd a szabadkereskedelem ügyével, a községi adókkal és a kereskedelmi és iparkamarák egységesítésének ügyeivel.

Csak végső esetben tiltják be a buza-kivitelt. Bukarestből jelentik: A tartós szárazság következtében az őszi vetések nagyon gyenge eredménnyel bíznak. Emiatt a kormány, mint megirtuk, azzal a szándékkal foglalkozik, hogy ideiglenesen felfüggeszti a buza exportját és ezzel az intézkedéssel biztosítja a belföldi szükségletet. Most arról értesülünk, hogy a kormány csak a legvégső esetben fogja magát elhatározni a buza-kivitelt beszüntetésére. Előbb azonban megvárja az egyes vármegyék prefektusainak jelentéseit és ha azokból azt kellene megállapítani, hogy az idei termés deficitel fog végződni, csak akkor kerül sor az exporttilalomra.

A mai valutapiac

A lej Zürichben jelentékenyen lemeresülött, de a piac, amely egyébként gyenge forgalmu volt, nem reagált és minthogy áru bőven van, az árak ellenyhultak. Helyi forgalomban az árak így alakultak: Osztrák korona 308—314, magyar korona 410—415, cseh korona 665—675, svájci frank 40-50—40-75, francia frank 12-00—12-20, dollár 226—228, font sterling 990—995, olasz lira 10-00—10-10, dinár 2-50—2-60.

Valutapiac június 2-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1160, Berlin —, London 998, Newyork 230, Róma —, Zürich 40-50, Bécs 3180, Prága 670, Budapest 22 Varsó —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 800, máská 50, leva 150, török lira 112, font sterling 975, francia frank 1200, svájci frank 39-50, olasz lira 1020, drachma 410, dinár 265, dollár 221, lengyel marica —, osztr. korona 33, magyar korona 25, cseh korona 670.

Zürich. Nyitás—Zárás: London 135—135, Amsterdam 212-5—212-5, Newyork 568—568-50, London 2448—2451, Páris 2887-50—2780, Milano 2470—2452-50, Prága 1665—1665, Budapest 65—65, Belgrád 695—695, Bukarest 237-50—237-50, Varsó 109—109, Bécs 79-80—79-50.

Revízió alá veszik a magánvasutak régi szerződéseit. Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium keretén belül C. Railleau vezérfelügyelő és CFR. igazgató, C. Merenta főmérnök, a CFR. helyettes vezérigazgatója, valamint D. Moldovanu jogi tanácsadó részvételével bizottság alakult, amely revízió alá veszi a helyi érdekű vasutak és a MÁV., valamint az osztrák államvasutak között létrejött régi szerződéseket. Az erre vonatkozó tárgyalásokat rövidesen megkezdik az érdekeltektől magánvasutak képviselőivel, akikkel új szerződéseket fognak kötni. Az új megállapodásokat aláírás előtt a kormány elé terjesztik jóváhagyás végett.

Ellentét a legfőbb vámbizottságban a gépek importvámja miatt. Bukarestből jelentik: Szombat este a legfőbb vámbizottság ülést tartott, amelynek napirendjén a vámtörvény 735—751. szakaszában foglalt gépek új tarifájának megállapítása szerepelt. Ezek a gépek a következők: nyomdai és litográfiai gépek, írógépek, mezőgazdasági gépek, elektromos dinamók, elektromos készülékek, távirógépek, kábelek, autók, vagonok és más jár-

művek, gőzzel, gázzal vagy nyersolajjal hajtott szivattyúk, mechanikai fűrészek és gyaluló gépek. A tárgyalások során kiújult a bizottság tagjai között fennálló allentét, mert a mezőgazdaság képviselői más szempontokra vannak tekintettel, mint a fémipar reprezentánsai. A mezőgazdasági érdekeinek képviselői, különösen G. Lucasievi, egyöntetűen tiltakozik a mezőgazdasági gépek behozatali vámjának emelése ellen, mert az káros hatással volna a mezőgazdasági termelésre. A bizottságnak e tagjai azzal fenyegetőztek, hogy nem vesznek részt a további üléseken, ha álláspontjukat teljesen el nem fogadják. Ezért a szombati ülés érdemleges eredmény nélkül fejeződött be. A bizottság ma este hatkor ismét összejött, hogy a gépek vámtarifáját letárgyalja. Szerdán a papíráruk és üvegáruk importvámjainak megállapítására kerül majd a sor.

Béremelés az építőiparban. A clujai építőiparban mostanában kötötték meg a kollektív szerződést. Ennek értelmében május 20-tól kezdődően a munkabér tizenhét és fél százalékkal emelkedett.

Az aranykorona értéke. Budapestről jelentik: A magyar pénzügyminiszter rendeletileg állapította meg az aranykorona értékét. Eszerint az eddigi tizenhatezer papirkoronával szemben az aranykorona értéke tizennyolcezer papirkorona.

Az erdélyi növendékmarhákat a regátba szállítják. A borjuvágási tialom következtében az utóbbi időben a regáti mészárosok és marhakereskedők az erdélyi és bánsági piacokon nagymennyiségben vásárolják a növendékmarhát. Itt ugyanis a vágásokat nem korlátozzák annyira, mint Erdélyben és a Bánságban.

SPORT

Egyiptom és Franciaország kiestek az olimpiászon

Uruguay a favorit. A máramarosszigeti Sámson bekerült az első osztályba

A párisi olimpiászon Egyiptom csapata csak rövid ideig élvezhette a győzelem dicsőségét, mert a vasárnapi elődöntőben kiesett.

A vasárnapi nemzetközi és országos sporteseményekről a következőket jelentjük:

Svédország—Egyiptom 5 : 0. A svédek, akik legjobban szerepeltek a párisi olimpiászon, 5 : 0 arányban katasztrofálisan verték a magyar csapatot legyőző egyiptomiakat.

Uruguay—Franciaország 5 : 1. Franciaország egy pillanatra sem volt ellentéle, az olimpiai favoritnak.

Haggibbor—KAC 0 : 0 (0 : 0). Bíró: Vati-anu Saoin dr. A Haggibbor erősen megérezte Jakobi, Rosenber, Ankraut és Reményi hiányát. Mindvégig csapkodó, unalmas szürke játék, amit csak néha zavar meg egy-egy csatár veszélyes lövése. Az első félidőben a Haggibbor, a másodikban a KAC van mezőnyfölényben, de a csatárok kapu előtt teljesen csődöt mondanak. Hűbaváló a két csapat enterének, Fahnnak és Rakinak minden erőlködése, hogy csapataikat ujmi sikerhez vezessék, mert a gyengén játszó partnerek minden helyzetet elrontanak. Az első félidőben a Haggibbor Szatmári jóvoltából szabályos góllhoz jut, de a félpályán álló bíró nem itéli meg. A Haggibboról Fahnn, Pollák és Wesel, a KAC-ból Rakitovszky és Schultz nyújtottak kiválót. Erélyes bíró volt Vati-anu dr., aki Farkas Lászlót (KAC) a második félidő végén izléstelen kiszólás miatt kiállította.

Academia—Elit 2 : 0 (0 : 0). Az Academia ezzel a győzelmével bekerült az I. osztályba. Bíró: Pap. **Aesculap—MTE 2 : 0 (1 : 0).** A munkások a mérkőzés elvesztése folytán továbbra is a II. osz-

tályban maradnak. Góllövők: Pascu és Staiac, a munkások két tizenegyeset nem értékesítettek. Salvan kényelmes bíró volt.

Turda: Universitatea—TSC 2 : 0. KAC. II.—Tordai Törekvés 0 : 0.

Oradeamare. Kinizsi—Törekvés 1 : 1 (1 : 0). Bihorul—Makkabea 2 : 0, bajnoki.

Satmar. Sámson—Olimpia 1 : 0 (0 : 0). A máramarosszigeti zsidó csapat ezzel megnyerte a II. osztályu bajnokságot. Az ambiciózus fiatal zsidó csapat csak fatális balszerencséjének köszönheti, hogy már eddig nem került be az első osztályba. Bíró Vadász.

A wieni eredmények: Amateure—Ostmark 0 : 0. Wacker—Hertha 0 : 0. Rapid—Makkabi (Brünn) 3 : 2.

ELADÓ HÁZAS-TELEK

Hegyalatti-utca 11—11/a

2 szoba, 4 szoba, 2 konyha, együtt vagy külön-külön

Ára 230.000 lei.

Egy szoba konyha elfoglalható.

Értekezhetni:

Kun Mátyás Fia Cluj, Cal. Victorie 2

butort, zongorát

Marosvásárhelyre és tetei városokba

SZÉKELY ÉS RÉTI

KERESKEDÉSI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. butortermék szállítások furnáriszki ügleteiket legolcsóbban itt szerzethetik be

Zsák z Ponyva

Vétel! Eladás

Kölcsonintezet, javítóműhely

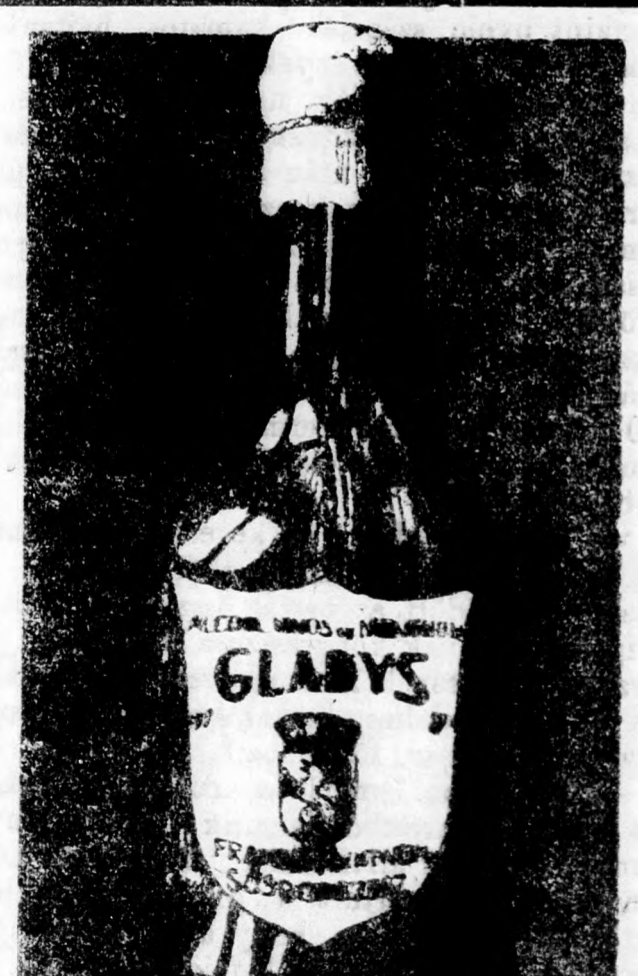
Albala Izsó Timișoara

II. Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica Interurban telefon 60

SUCHARD

AKAO

FELULMULHATATLAN

„Gladys” sósorszesz üdit,
„Gladys” sósorszesz erősít,
„Gladys” sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Kiváló minőségű, kellemes és üdítő

tordai sör

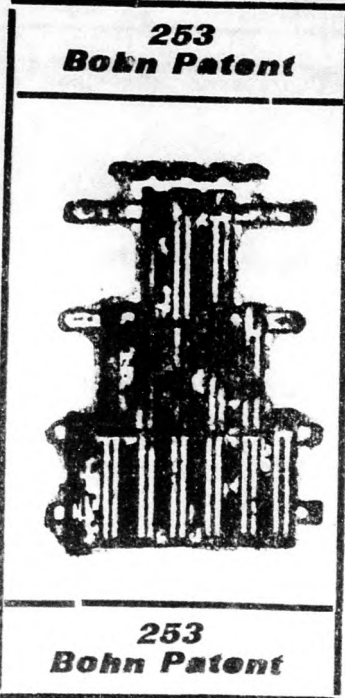
Gyár: Turda, telefon 5. Főraktár: Cluj, telef. 394

Kedd,
SZÍN
 A N
 Kedd: I. F
 Jean
 II. F
 Igen
 139
 Szerda: M
 adsz
 netb
 Osztörtök:
 Szüc
 soroz
 Péntek: K
 Pren
 Szombat d
 helye
 Szombat es
 140
 Vasárnap d
 zatsz
 Vasárnap e
 141
 Hétfő d. u.
 mérs
 Hétfő este:
 szám
 Csod
 Ero
 Bluga
 Biztos g
 Vasuti m
 Nem
 mindenki
 divatos
 STANKO
 hol a leg
 csóbban
 vilá
 Megj
 a reg
 kiállit
 Előfiz
 Az „Eg
 megren

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd: I. Hangverseny (Elena Drogulescu Stinghe, Jean Athanasiu és Gr. Teodorescu fellépésével).
 II. Bajazzók. (Jean Athanasiu vendégszereplésével. Igen mérsékelttel emelt helyárakkal. Napi bérlet 139 szám A, sorozatszám 413)
 Szerda: Marinka a táncosnő. (Operette ujdonság 13-adszor, Szűcs László vendégszereplésével. Bérletszűnetben, sorozatszám 415)
 Csütörtök: Pompadour (21-adszor, Kovács Kató és Szűcs László vendégszereplésével, bérletszűnetben, sorozatszám 415)
 Péntek: Kék postakocsi (Operette ujdonság, először. Premier bérlet 60. szám, sorozatszám 416)
 Szombat d. u. Cserégyerekek (Ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal. Előadó Rácz József, sorozat 417)
 Szombat este: Kék postakocsi (2-adszor, napi bérlet 140 szám B, sorozatszám 418)
 Vasárnap d. u. Denevér (Mérsékelt helyárakkal, sorozatszám 419)
 Vasárnap este: Kék postakocsi (3-adszor, napi bérlet 141 szám, C, sorozatszám 420)
 Hétfő d. u. Rózsalány (Operette ujdonság 6-adszor, mérsékelt helyárakkal, sorozatszám 421)
 Hétfő este: Kék postakocsi (4-adszor, napi bérlet 142 szám, A, sorozatszám 422)

Építkezők! figyelmébe

Az általánosan ismert és közkedvelt

BOHN

zsombolyai fedélcserep eredeti gyári árban állandóan kapható cluji képviselőinknél

Mandula Gábor és Tsa cégnél

Cluj, Strada Decebal (volt Rudolf-u.) 3. Telefon 396

Értesítés

Értesítem a nagyérdemű vásárló közönséget, hogy a Nussbächer & Gidáli cégből Gidáli Ferenc ur barátságos uton kilépett és az üzletet ezentul Nussbächer Ignác cég alatt fogom tovább vezetni.

Törekvéseim oda fognak irányulni, hogy a jövőben még fokozottabban szolgáljam a t. vevőim érdekeit jó áruimmal és olcsó áruimmal.

Kérem a n. é. vásárló közönség szíves pártfogását továbbra is.

Nussbächer Ignác
festékkereskedés.

Calea Regele Ferdinand (volt Ferencz József-ut) 65. szám.

Telefon 244 sz.

Komoly, kereskedelmi tudással, mérlegképes teljes irodai gyakorlattal bíró

könyvelőt keresek

irodavezetőnek. Ugyanoda ipariskolát végzett fiatalember cipőkrémgyártáshoz felvétetik. **Herczeg Géza** vegyészeti gyár, Cluj, Dézsma-utca 26. sz.

Textilgyár

Erdély nagyobb városában

a szakmában egyedül gyártott jól bevezetett cikkekkel, üzemi fejlesztés céljára 1 1/2-2 millió tökével

újérdekeltséget keres

Befektetendő tőke magas és biztos jövedelmezősége kimutathatólag garantálva. — Érdeklődők ajánlatait

„Biztos tőkeelhelyezés” címen e lap kiadóhivatalába kérjük beküldeni. ...

„Löbölín”

japán email és padlólack a vezető márka.

Minden egyes doboz jó minőségért garanciát vállalok. Zinkweis peterswaldi, firmás la. korong, mázoló, vonalzó író ecsetek a legjobb minőségben és olcsó árak mellett. **Ignatie Nussbächer** festéküzletében, Cal. Reg. Ferdinand 65. Telefon 244

Csodahatású gyógyfürdő!

Erdélyi Pöstyén

Birşa (Bádóspataka) (Szeleknéboka - m.)
 Biztos gyógyítás csusz, rheuma, köszvény ellen.
 Vasúti megálló, szállodák, étterem (rituális). A telepen állandó orvosi felügyelet

Nem kell kétségbeesni, ha elmegy

mindenkinek lehet szép, divatos elegáns ruhája, STANKOVITS GYULA férfiszabó üzletebe, hol a legutolsó divat szerinti ruhák a legolcsóbban készülnek. Str. Sulutiu (Viz-utca).

A kolozsvári CZELL sörfőzde ::

URSUS SÖR

a közönség legkedveltebb itala

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Megjelent a „Kadima” nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors”

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknak a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzari közlésnél egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Intelligens fiatalember a nyári időszakra egy-két fiúcska mellé nevelőnek menne. Fizetés megegyezés szerint. Levelek „Szóhid” jelige alatt a kiadóba. 7319

Két konfekciós segéd. Jó eladók, azonnalra vagy júliusra felvételnek. Szombaton zárva. Ajánlatok Goldstein Márkushoz Petroseni, küldendők. 7298

Jun. 1-én a cluji állomáson a nagyváradi expresszről leszállván, kofferem tévedésből egy Grossmann nevű ur kofferével cseréltem el, amelyben egy tefilin és egy imakönyv volt. Felkérem tulajdonosát, hogy kofferemet az alantí címre juttassa el, ahol is a sajátját átveheti, Rosenzweig E. Cluj, Str. Regina Maria 6. 7320

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Covoara-

nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen ajánlatot. 1670

Egy vállalat tulajdonát képező háromtonnás „Marta” 7301

Uj teherautó eladó sürgősen

a legmesszebbmenő garanta mellett és egy autóbusszkarosseria 10 személy részére. Megtekinthető „Lux” autógarage Caransebes.

Winkler József és Klein Wolf, akik a Milowitzi XIV. népf. őrző-nál teljesítettek katonai szolgálatot, közölik címüket Kremer Francisca, Janisla. 7320

Buziáson Str. Primarie 8. orth. **בשר** vendéglőt uytottam. Külön vegetáriánus konyha! Izrael Manó, Dej.

Perfect magyar és román gépirónó azonnalra állást keres. Leveleket „Gépirónó” jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Középkorú, kitűnő zenei képzettségű kántor, elsőrendű sochet és mohei, talmudtudó, állást akarván cserélni, nagyobb hitközségben keres elhelyezést. Cím a kiadóban. 7297

Suche ein deutsches Fräulein zu Kinder und eine gute Köchin isr. Adresse bei der Administration. 7300

Füzemnél detailraktár kan alkalmazást keres szakember, könyvtelben jártas, önálló levelező. Megkereséseket a kiadó továbbítja. 7302

FiataleMBER, mérlegképes főkönyvelő, ki a gabona és malomszakmában teljesen jártas, a szombat megtartásával megfelelő állást keres. Megkereséseket „Dispozícióképes” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 7303

Keresünk azonnali be lépésre perfect román-magyar gyors- és gépirónót. Csakis elsőrangú erők jelentkezzenek. Ajánlatok személyesen nyújtandók be Herceg Géza vegyszeti gyárhoz, Cluj, Dézsmá-u. 26. 7314

Jégsekreány, kitűnő áll lapotban. 8 „Sack”-eke eladó. Ertekezni Zsigmond elektrotechnikus, Bolyai-utca. 7305

Két urilány vagy 2 fiatalember ur családnál hosztot, vagy teljes ellátást kaphat. Cím: özv. Deutschné, Postakert-u. 7.

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Sürgőnycim: Vagonastra Arad * **ARAD** * Telefonszám 694 és 900

Motorosztály: Autóbussok közúti használatra, fürdőtelepek részére, városok közötti forgalomra. Teherautóautóbuszok kardan vagy lánchajtással, három tonna hasznos teherbírással. Tartányautóautóbuszok benzin petroléum és olaj szállítására. Ürtartalom 3550 liter. Benzinmotorok, teljesítmény 6, 14, 45, 60 és 90 HP. Precíziós esztérgapadok Withworth, vagy milliméteres csavarmenetek vágására berendezve. Csúcstávolság 1000—1200—1600 mm. Excenterpresek kilengés 30 mm. Nyomóerő 8 tonna. Autóbuszalkatrészek mindenféle rendszerű személy- és teherautóbuszhoz. Benzinmotoralkatrészek mindenféle rendszerű benzinmotorokhoz

gyártmányaink eredeti gyári áron beszerezhetők az alábbi bizományi raktárakból:

- ARAD: Autóbusz és Gépkereskedelmi Vállalat, Strada Alexandri No. 6.
- BRASOVAN: „Silvania” Műszaki RT., Piața Boilor No. 7.
- CERNAUTI: „Mecano” S. A., Piața Unirii 9.
- CLUJ: Blaga Emil, Piața Steian cel Mare 3.
- LUGOJ: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.
- ORADEA-MARE: „Economia” Ipari és Kereskedelmi R. T., Piața Mihai Viteazul No. 1.
- SATMAR: Prinț Testvérek Vasöntőde és Gépgyár R. T.
- TARGU-MUREȘ: Biró Endre okl. gépészmérnök műszaki vállalata, Str. Ștefan Voda No. 1/a.
- TIMISOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorovegasse No. 5.

Zsák

Zsinog

Kötél

HAVAS DEZSÓ

TIMISOARA

Az előkelő világ cipőkrémje!

Első Erdélyrészi Ékszerárnyagár

Cluj, Cămin Rogala Ferdinand 19. sz. sz.

Telefon interurban 1-12 * Sürgőny: Javara, Cluj

Ékszerárnyagártás, nagykereskedés

Félgöngy arany * Arany, ezüst és platina beváltás

Készlet és Schwarzwaldi órákban, valamint kincset és tárgyakban nagy lerakat.

Csak vizsontelárusítókank!

**Név-
jegyeket,**

születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a

**Kadima-nyomda
Cluj**

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszműáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureș (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-
ELADÓKNAK

Poljansek lankácsokat szállít Grossmann Jenő Nagyvárad

Baross-utca 10. Sürgőnycim: Grossmasin :: Telefon 2-86

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★

ORADEA-MARE
PIAȚA UNIRII

Kadima Nyomda és Képezővállalat K.-I. nyomás Cluj, az. baron L. Pop (völk) Szeged-utca) 10. sz. sz.

1924 június
A be
Azokat
ket az Egy
dorlás kérd
japán diplo
legnagyobb
pillanatra
azért, mert
genek elől,
hetnek, sőt
békés viszo
Minden más
volna a cso
egészen ter
fél évszázad
tője lett az
is, hatalmas
berfőlösegek
magaóól. E
tek fel és h
otthont tere
rán természé
pának, amel
nül krízist v
élesedik ki
rus világ m
vekedett a
helyükön el
politikai és
tűzi öket ors
Amerika
európai és á
ő a maga pol
azokat védel
deje annak,
fokról-fokra
idegenek szá
szabályokkal
az idegeneké
gyobb és na
ján, nyilt sis
kérőkkel. E
vándorlási
meg azt a k
gokból Ame
gens évről-é
egy nevétség
össze. Amer
lenni és ezál
óriási folyto
dorlás láza
politikai vis
szakítanak k
vándorlások
denütt tiltó
élt. Milliók
amerikai be
nemcsak azo
de azokat is
szenvedés ár
határok közé
Egyesült Áll
készül kint
genst a ható
állapították
szenvedések
akiket a kiu
Nagyon
tragédiában
A zsidóság v
alatt a leghe
sült-Államok
az a több m
rikában lakil
okoskodásban
dorlás korlá
meg legmély
kából érke
nyujtanak az
Anélkül, hog
lönösebb inte
tudat mélyét
zat fejlődött